การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่น สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สุทธิพร แท่นทอง[1] ธีรารัตน์ ทิพย์จรัสเมธา[2] เพียงฤทัย พุฒิคุณเกษม[3]
สาขาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา[1,2,3]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และเพื่อนำเสนอหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประชากรในการวิจัย คือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2564 จำนวน 347 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นจำนวน 189 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความต้องการจำเป็นแล้ววิเคราะห์ด้วยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง จากนั้นออกแบบเป็นหลักสูตรฉบับร่างโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนตรวจสอบคุณภาพ เมื่อปรับปรุงพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์แล้วจึงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คนประเมินคุณภาพ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล

ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2564 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถในการยุติการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการติดตามมาสรุปแนวทางการให้ปรึกษาเป็นรายกรณีมากที่สุด ($PNI_{modified}$= 0.51) และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถในการบอกผลทางบวกและทางลบของทางเลือกในการแก้ปัญหาน้อยที่สุด ($PNI_{modified}$= 0.19) 2) หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นมี 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่น 2) เนื้อหาสาระครอบคลุมหลักการ เทคนิควิธี และทักษะต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาวัยรุ่น 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภายในเวลาและกิจกรรมฝึกปฏิบัติระหว่างสัปดาห์ และ 4) การวัดและประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้รับคำปรึกษา ผู้สังเกตการณ์ และผู้เข้าฝึกอบรมประเมินตนเอง ทั้งนี้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= = 4.51, **S.D.** = 0.59)

คำสำคัญ: สมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่น, หลักสูตรเน้นผลลัพธ์, นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Development of a Curriculum to Enhance the Teenage Counseling Competency for Pre-service Teachers

Sutthiporn Thanthong[1] Teerarat Tipjaradmetha[2] Peangrutai Pudtikunkaseam[3]
Department of Social studies, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University[1,2,3]

Corresponding E-mail: sutthiporn.th@ssru.ac.th[1]
Received 21 Apr 2023 Revised 13 Oct 2023 Accepted 2 Nov 2023 **Research Article**

Abstract

This research aims to study the needs for the development of competence in teenage counseling and the curriculum present to enhance teenage counseling competency for teaching profession students. The sample consisted of 374 teaching profession students at Suan Sunandha Rajabhat University in 2021, a stratified sampling method of 189 people, and data was collected with an improved Priority Needs Index method (revised version), and then a draft curriculum was designed for quality inspection by 5 experts. When the improvement was developed into a complete curriculum it was assessed by the 15 experts evaluated the quality by analyzing mean and standard deviation.

The research results show that 1) teaching profession student of Suan Sunandha Rajabhat University In the academic year 2021, there was a need to improve the ability to terminate the consultation on the implementation of follow-up results to summarize the guidelines on a case-by-case basis ($PNI_{modified}$ = 0.51) and the ability to tell positive and negative results. of the least problem-solving options ($PNI_{modified}$ = 0.19) 2) The quality of the curriculum for enhancing the teenage counseling competency of teaching profession students (1) The aim of the curriculum is to develop teenage counseling competencies (2) The subject covers the principles. Techniques and skills in teenage counseling (3) Organizing learning experiences consists of in-time learning activities and practice activities during the week (4) measurement and evaluation by experts, mentors, observers, and self-assessment trainees The curriculum developed was of the highest level ($\bar{X}$= = 4.51, **S.D.** = 0.59)

Keywords: Teenage counseling competency, Outcome-based curriculum, Teaching profession students, Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 มีแนวโน้มที่จะควบคุมได้ดีขึ้นจากความร่วมมือของประชาชน บุคลากรสาธารณสุข และทุกภาคส่วน ในการเฝ้าระวัง และดูแลรักษาที่มีประสิทธิภาพ แต่ผลกระทบจากการระบาดและมาตรการในการควบคุมโรคที่ผ่านมากลับมีผลทำให้คนในสังคมที่ร่วมกันต่อสู้กับภาวะวิกฤตการระบาดที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีโอกาสเกิดความกดดัน ความเครียด และความวิตกกังวล ส่งผลต่อสุขภาพจิตของคนไทยเป็นจำนวนมาก โดยจะเห็นได้จากปัญหาด้านสุขภาพจิตและจิตเวชที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการสำรวจภาวะเครียดประจำปีพ.ศ. 2563 ของกรมสุขภาพจิต (Department of Mental Health, 2020) พบว่าบุคลากรสาธารณสุข 8 ใน 10 คน และประชาชน 4 ใน 10 คน มีความเครียด และกังวลจากการทำงานซึ่งจะมีแนวโน้มทำให้บุคลากรสาธารณสุข มีความเหนื่อยล้าทางอารมณ์ รู้สึกหมดพลัง หมดหวัง สูญเสียพลังทางจิตใจ และนำไปสู่ภาวะเหนื่อยล้าหมดไฟ ขณะที่ประชาชนทั่วไปเกิดความเครียดเพิ่มขึ้นและเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวช เช่น โรคซึมเศร้า เพิ่มขึ้น และยังพบว่าอัตราการฆ่าตัวตายมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมีนาคม โดยเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลของปีพ.ศ.2562 กับ 2563 พบว่าจำนวนประชากรที่ฆ่าตัวตายสำเร็จเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 จากรายงานขององค์การยูนิเซฟ (UNICEF Thailand, 2020) เรื่องผลกระทบของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อเด็กและเยาวชนในประเทศ

ไทย โดยสำรวจข้อมูลจากเด็กและเยาวชนจำนวน 6,771 คนทั่วประเทศและส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นอายุระหว่าง 15-19 ปี พบว่าเด็กและเยาวชนมากกว่าร้อยละ 80 มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาการเงินของครอบครัวมากที่สุด เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ อันเป็นผลมาจากมาตรการในการควบคุมโรคที่ธุรกิจต่าง ๆ จำเป็นต้องปิดตัวลง ตลอดจนการถูกเลิกจ้างงานของผู้ปกครอง และยังพบว่ามากกว่าร้อยละ 70 ระบุว่าวิกฤตโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของพวกเขา ทำให้มีความเครียด วิตกกังวล และเบื่อหน่ายมากกว่าร้อยละ 50 รู้สึกกังวลด้านการเรียน การสอบ และโอกาสในการศึกษาต่อ เนื่องจากโรงเรียนปิดเป็นเวลานาน ในขณะที่ร้อยละ 7 รู้สึกกังวลเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เช่น การทะเลาะกันของผู้ปกครองและการทำร้ายร่างกาย ทั้งนี้ผลสำรวจยังสะท้อนปัญหาของเยาวชนกลุ่ม LGBTIQ จากการที่ต้องอยู่แต่ในบ้าน โดยพบว่าร้อยละ 4 รู้สึกกังวลเรื่องเพศสภาพที่ถูกกดดันเพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่สามารถแสดงอัตลักษณ์หรือตัวตนกับครอบครัวได้ รวมถึงบางส่วนที่อาจไม่สามารถเข้าถึงฮอร์โมนเสริมได้ในช่วงนี้ สำหรับการดูแลและช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่นมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ 3 ภาคส่วน ได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในส่วนของสถานศึกษานั้นดำเนินการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนผู้เรียนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น อาทิ การจัดครูแนะแนวไว้คอยสังเกตพฤติกรรม ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักเรียน จัดตั้งหน่วยส่งเสริมสุขภาวะนิสิต เป็นต้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Office of the National Economic and Social Development Council, 2019) แต่ปัจจุบันจำนวนครูแนะแนวในสถานศึกษายังมีไม่เพียงพอ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of Basic Education Commission, 2016) ระบุว่าสาขาจิตวิทยาคลินิกเป็นสาขาหนึ่งที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษ ถึงกระนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ระบุบทบาทหน้าที่ของครูในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนว่า ครูแนะแนวจะดำเนินการควบคู่กับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา โดยครูประจำชั้นมีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือดูแลและการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา; สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2004; Thaiguidance, 2014) ครูประจำชั้นจึงต้องมีทักษะในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อให้ครูสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้นสำหรับครูประจำชั้นนั้นครอบคลุมทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ที่จะทำให้นักเรียนวางใจและเปิดใจเปิดเผยปัญหา และทักษะการให้ปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่จะทำให้ครูสามารถเข้าใจปัญหาอย่างไม่บิดเบือน และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือการช่วยเหลือนักเรียน วรางคณา โสมะนันทน์ (Somanandana, 2018)

อนึ่ง นักศึกษาที่กำลังฝึกปฏิบัติการทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาเป็นบุคลากรกลุ่มหนึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้รับผิดชอบงานประจำชั้นร่วมกับงานสอนด้วย จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการให้การปรึกษาดังกล่าวมาข้างต้น เพื่อช่วยเหลือดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนของตนด้วย แต่การให้คำปรึกษานั้นเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติได้ยาก หากขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องจิตวิทยาการแนะแนว เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เน้นการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ อารมณ์ และพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาผ่านวิธีการสนทนาเป็นหลัก เน้นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องการเป็นคนดีและยอมรับศักยภาพว่ามนุษย์สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และต้องทำให้ผู้รับคำปรึกษามีความรู้สึกไว้วางใจและกล้าเปิดเผยตนเอง และสำคัญที่สุดคือการไม่มีคำตอบสำเร็จรูปหรือวิธีแก้ปัญหาที่เฉพาะเจาะจงสำหรับปัญหาต่าง ๆ เพราะแนวทางการแก้ปัญหาในแต่ละกรณีขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพปัญหา โดยผู้รับคำปรึกษาจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง (Department of Mental Health, 1997)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่มีระบบที่สามารถเสริมสร้างให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการให้ปรึกษาได้ เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มความรู้ความชำนาญ และความสามารถของบุคคล ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เพื่อทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ สมชาติ กิจยรรยง; ชูชัย สมิทธิไกร (Kidyanyong, 2002; Samitthikrai, 2013) ดังที่สุวัสดา คำผิว และกาญจนา ไชยพันธุ์ (Khamphio & Chaiyapan, 2010) ได้พัฒนาและทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสด้วยวิธีการฝึกอบรมแล้วพบว่า ครูที่ปรึกษากลุ่มทดลองมีความรู้ในการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกอบรม มีทักษะในการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ อุรปรีย์ เกิดในมงคล (Kerdnaimongkol, 2016) ได้พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือนักเรียนแบบการให้คำปรึกษากลุ่มของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา หลังใช้โปรแกรมฝึกอบรมไปแล้วพบว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาได้มีการนำทักษะที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนของตน โดยได้นำการให้คำปรึกษากลุ่มไปช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางด้านการเรียน ส่วนตัว และสังคม อย่างไรก็ตาม กลับพบว่ามีงานวิจัยที่วิจัยและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ค่อนข้างน้อย ดังนั้นคณะผู้จัดทำจึงสนใจที่ศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะการให้คำปรึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนานักศึกษาทั้งระหว่างและก่อนการออกฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษา และยังจะเป็นแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูแก่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สถาบันอื่น ๆ ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีกระบวนการพัฒนาตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. ขั้นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น (R1) คณะผู้วิจัยศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

1.1 ประชากร คือนักศึกษาวิชาชีพครูที่กำลังฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 347 คน ซึ่งคณะผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (1970) n = N/ 1+(N)(e)2 ได้จำนวน 185 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) นักศึกษาจาก 7 สาขา ได้แก่ สาขาภาษาไทย สาขา

ภาษาอังกฤษ สาขาสังคมศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ สาขาปฐมวัย และสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ สาขาละ 27 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 189 คน

1.2 คณะผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น โดยสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) ความสามารถในการเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษา ได้แก่ (1.1) การสื่อสารทางวัจนภาษา (1.2) การสื่อสารทางอวัจนภาษา ที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษายอมเปิดเผยเรื่องราว ความคิดและความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา (2) ความสามารถในการคลี่คลายปัญหา ได้แก่ (2.1) การประมวลเรื่องราวและชี้สาเหตุของปัญหา (2.2) การพูดให้เห็นคุณค่าหรือเชื่อมั่นในตนเอง และ (2.3) การบอกผลทางบวกและทางลบของทางเลือก และ (3) ความสามารถในการยุติการให้คำปรึกษา ได้แก่ (3.1) การติดตามประเมินผลของการให้คำปรึกษาเป็นระยะ และ (3.2) การนำผลการติดตามมาสรุปแนวทางการให้ปรึกษาเป็นรายกรณี จากนั้นจึงสร้างแบบประเมินความต้องการจำเป็นตามองค์ประกอบข้างต้น ลักษณะเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาถึงสภาพ/ระดับปฏิบัติที่เป็นจริง และสภาพ/ระดับที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับความสามารถในการให้คำปรึกษาวัยรุ่น ซึ่งกำหนดระดับปฏิบัติตามมาตรประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท ตั้งแต่ปฏิบัติมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด เมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามออนไลน์ (google form) และได้ข้อมูลทั้งสิ้น 235 คน จึงสุ่มวิเคราะห์ข้อมูลสาขาละ 27 คน รวมจำนวน 189 คนตามที่กำหนดไว้

1.3 คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุงของสุวิมล ว่องวาณิช ตามสูตร $PNI_{modified} = (I - D)/D$ (Wongwanich, 2019)

2. ขั้นการออกแบบหลักสูตรฉบับร่าง (D1) คณะผู้วิจัยออกแบบโครงร่างหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (หลักสูตรฉบับร่าง) ที่มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผล โดยอาศัยผลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็น แนวคิดการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา และแนวคิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง มาเป็นพื้นฐานในการออกแบบหลักสูตรที่มีหน่วยกิจกรรม จำนวน 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาความสามารถในการเปิดประเด็น หน่วยกิจกรรมที่ 2 การพัฒนาความสามารถในการคลี่คลายปัญหา และหน่วยกิจกรรมที่ 3 การพัฒนาความสามารถในการยุติการให้คำปรึกษา

3. ขั้นการศึกษาคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง (R2) คณะผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ออกแบบเป็นฉบับร่าง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) หรือค่าความสอดคล้องระหว่างสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่างกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ขึ้น ซึ่งพบว่าสาระสำคัญของแต่ละองค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่างกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้ว่าประเด็นที่ต้องนำมาปรับปรุงหลักสูตร ได้แก่ (1) การกำหนดระยะเวลาดำเนินกิจกรรมแต่ละหน่วย ที่ชัดเจนและเห็นโครงสร้างเวลาตลอดหลักสูตร และ (2) การออกแบบและตรวจสอบเกณฑ์ประเมินผลสำหรับการวัดประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้สังเกตการณ์

4. ขั้นการพัฒนาหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ (D2) คณะผู้วิจัยพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

4.1 คณะผู้วิจัยนำประเด็นที่ต้องนำมาปรับปรุงหลักสูตรมาแก้ไขในประเด็นที่พบ ได้แก่ (1) กำหนดโครงสร้างเวลาของแต่ละหน่วยกิจกรรมหน่วยให้ฝึกอบรม 2 วัน จากนั้นกำหนดระยะเวลาปฏิบัติในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ และเมื่อสิ้นสุดหน่วยกิจกรรมที่ 3 จะมีการดำเนินการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร 1 วัน จึงเป็นการฝึกอบรม 7 วัน ครอบคลุมระยะเวลา 8 สัปดาห์ และ (2) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนแบบรูบริค (Rubrics score) สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินความสามารถจากบันทึกการสะท้อนคิด และผู้รับการให้คำปรึกษา/ผู้สังเกตการณ์ในกิจกรรมบทบาทสมมติประเมินผู้เข้าอบรม ซึ่งมีการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และพบว่าทุกรายการประเมินมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้

4.2 นำเอกสารหลักสูตรฉบับสมบูรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 15 คน ประเมินคุณภาพและวิเคราะห์คุณภาพ/ความเหมาะสมของหลักสูตร ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นแปลผลระดับคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับจากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด บุญชม ศรีสะอาด (Srisa-ard, 2010)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 189 คน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่าง

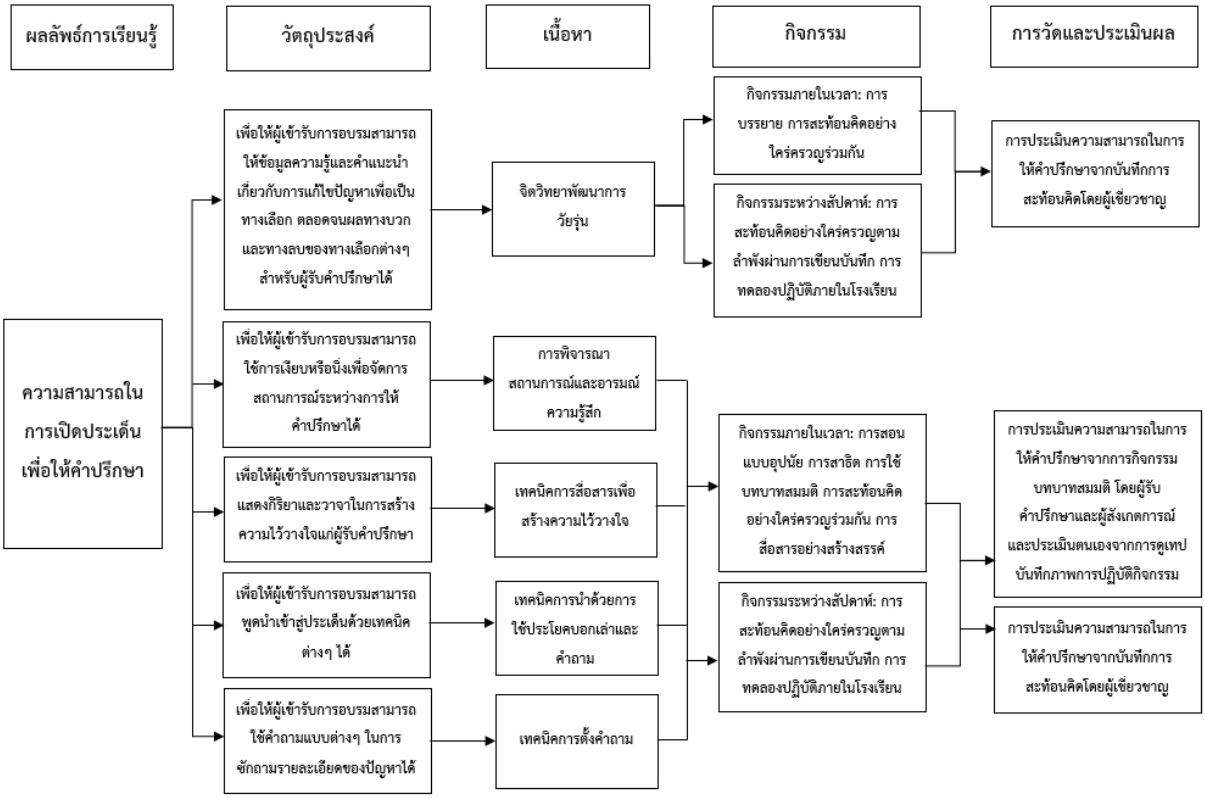
สมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่น	สภาพจริง (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	(I – D)/D	อันดับ
1. ความสามารถในการเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษา				
1.1 พูดให้นักเรียนยอมเปิดเผยเรื่องราวความคิดและความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา	1.99	2.62	0.32	2
1.2 แสดงสีหน้าท่าทางเพื่อให้นักเรียนยอมเปิดเผยเรื่องราวความคิดและความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา	1.75	2.25	0.29	3
2. ความสามารถในการคลี่คลายปัญหา				
2.1 ฟังเรื่องราวและชี้สาเหตุของปัญหาได้	2.18	2.67	0.22	6
2.2 พูดให้นักเรียนเห็นคุณค่าหรือเชื่อมั่นในตนเอง	2.18	2.71	0.24	5
2.3 บอกผลทางบวกและทางลบของทางเลือกในการแก้ปัญหา	2.30	2.71	0.19	7
3. ความสามารถในการยุติการให้คำปรึกษา				
3.1 ติดตามประเมินผลของการให้คำปรึกษาเป็นระยะ	1.77	2.25	0.27	4
3.2 นำผลการติดตามมาสรุปแนวทางการให้ปรึกษาเป็นรายกรณี	1.42	2.15	0.51	1

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่น เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ความสามารถในการยุติการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการติดตามมาสรุปแนวทางการให้ปรึกษาเป็นรายกรณี ($PNI_{modified}$ = 0.51) 2) ความสามารถในการเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพูดให้นักเรียนยอมเปิดเผยเรื่องราวความคิดและความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา ($PNI_{modified}$ = 0.32) 3) ความสามารถในการเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแสดงสีหน้าท่าทางเพื่อให้นักเรียนยอมเปิดเผยเรื่องราวความคิดและความรู้สึกที่แท้จริงของตนออกมา ($PNI_{modified}$ = 0.29) 4) ความสามารถในการติดตามประเมินผลของการให้คำปรึกษาเป็นระยะ ($PNI_{modified}$ = 0.27) 5) ความสามารถในการพูดให้นักเรียนเห็นคุณค่าหรือเชื่อมั่นในตนเอง ($PNI_{modified}$ = 0.24) 6) ความสามารถใน

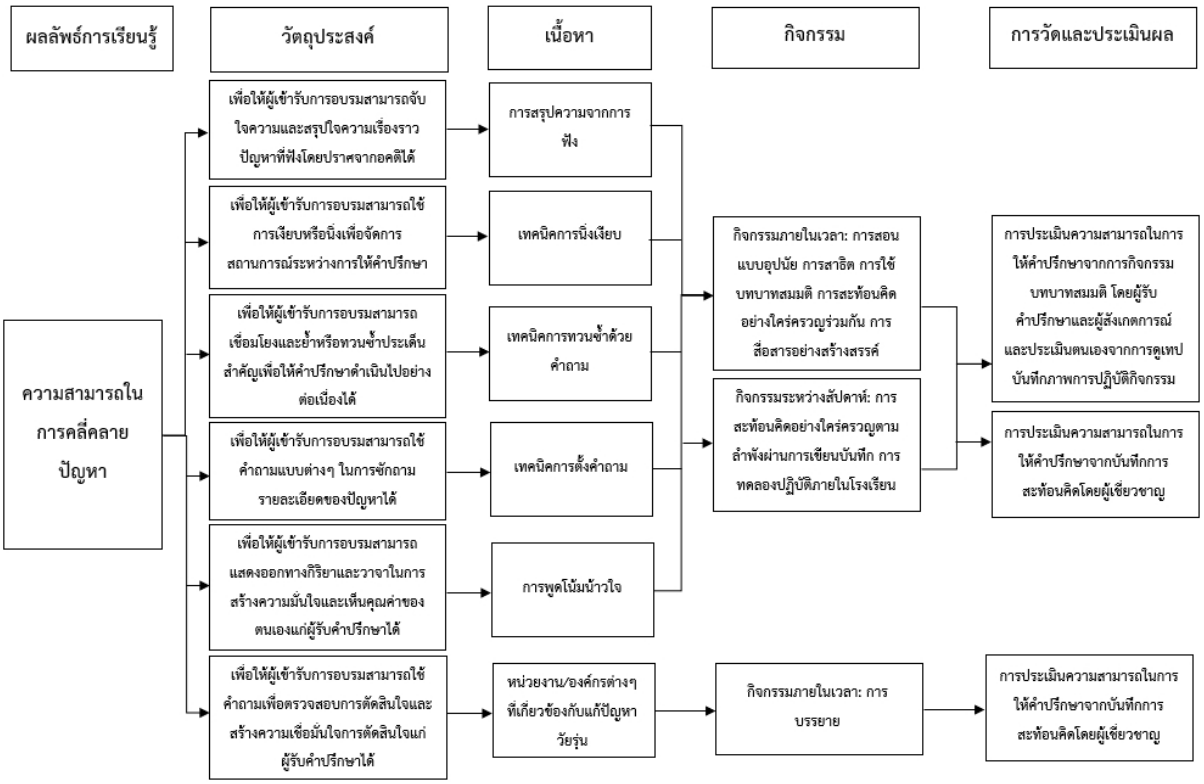
การฟังเรื่องราวและชี้สาเหตุของปัญหาได้ ($PNI_{modified}$ = 0.22) และ 7) ความสามารถในการบอกผลทางบวกและทางลบของทางเลือกในการแก้ปัญหา ($PNI_{modified}$ = 0.19)

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีรายละเอียดดังนี้

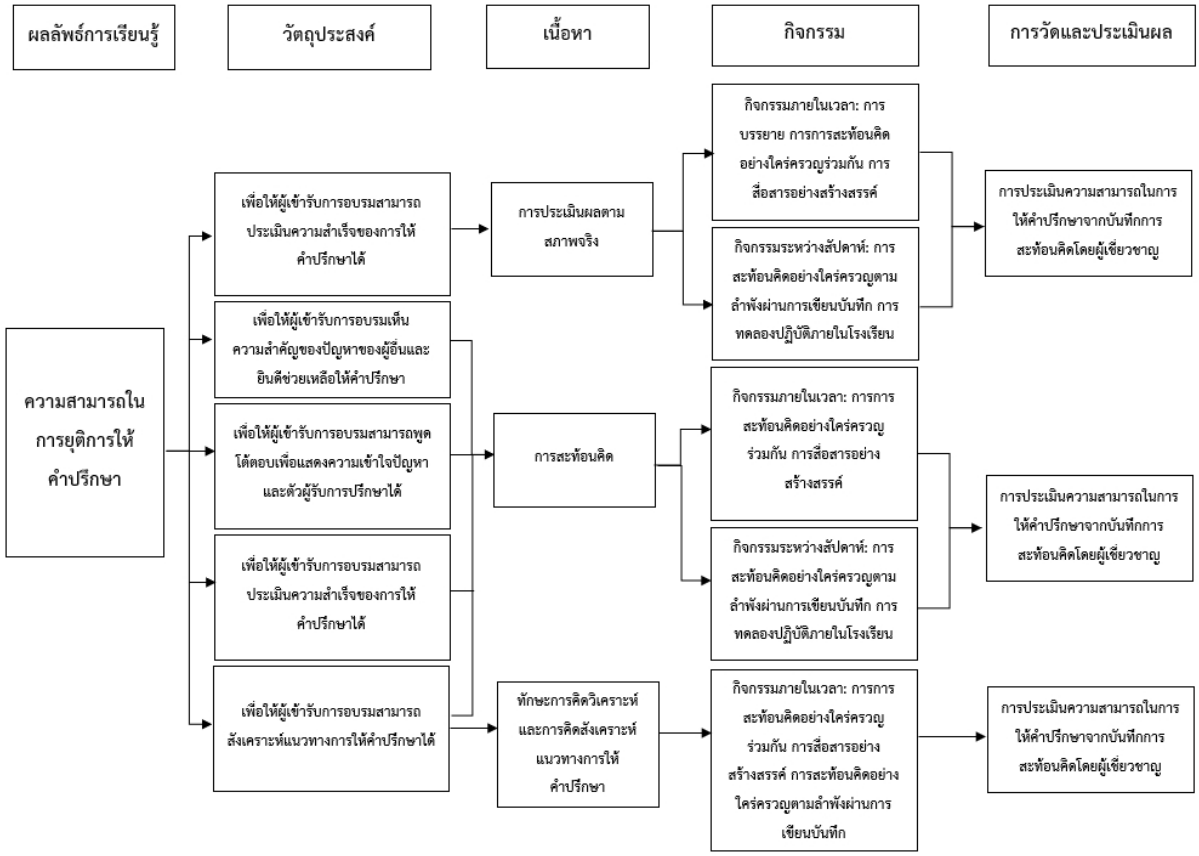
2.1 หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 หน่วยกิจกรรม ซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรหรือรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังภาพที่ 1-3

ภาพที่ 1 หน่วยกิจกรรมที่ 1 การเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษา

ภาพที่ 2 หน่วยกิจกรรมที่ 2 การคลี่คลายปัญหา

ภาพที่ 3 หน่วยกิจกรรมที่ 3 การยุติการให้คำปรึกษา

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฉบับสมบูรณ์ โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 15 คน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณภาพของ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฉบับสมบูรณ์

องค์ประกอบของหลักสูตร	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	**4.58**	**0.37**	**มากที่สุด**
1.1 ความครอบคลุม	4.60	0.51	มากที่สุด
1.2 ความเป็นไปได้	4.40	0.63	มาก
1.3 ความเป็นประโยชน์	4.73	0.46	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระ	**4.60**	**0.44**	**มากที่สุด**
2.1 ขอบเขตเนื้อหาสาระ Module 1	4.60	0.63	มากที่สุด
2.2 ขอบเขตเนื้อหาสาระ Module 2	4.53	0.52	มากที่สุด
2.3 ขอบเขตเนื้อหาสาระ Module 3	4.67	0.49	มากที่สุด
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	**4.53**	**0.45**	**มากที่สุด**
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้ Module 1	4.53	0.52	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ Module 2	4.67	0.49	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ Module 3	4.40	0.51	มาก
4. การวัดและประเมินผล	**4.31**	**0.20**	**มาก**
4.1 การวัดและประเมินผล Module 1	4.27	0.88	มาก
4.2 การวัดและประเมินผล Module 2	4.20	0.68	มาก
4.3 การวัดและประเมินผล Module 3	4.47	0.64	มาก
รวมทุกองค์ประกอบ	**4.51**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 พบว่าหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฉบับสมบูรณ์ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.51 **S.D**. = 0.59) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบต่าง ๆ มีคุณภาพตามลำดับดังนี้

องค์ประกอบที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาสาระของหลักสูตร ($\bar{X}$= 4.60 **S.D.** = 0.44) รองลงมาได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X}$= 4.58 **S.D.** = 0.37) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.53 **S.D.** = 0.45) ตามลำดับ ส่วนการวัดและประเมินผล มีคุณภาพน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ คือมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.31 **S.D.** = 0.20)

สรุปและอภิปรายผล

1. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 189 คน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถในการยุติการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการติดตามมาสรุปแนวทางการให้ปรึกษาเป็นรายกรณี มากเป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นค่า $PNI_{modified}$= 0.51 ในขณะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถในการบอกผลทางบวกและทางลบของทางเลือกในการแก้ปัญหาเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นค่า $PNI_{modified}$= 0.19 อาจเป็นเพราะการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจนที่ผู้ให้การปรึกษาจะต้องดำเนินไปตามกรอบขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้กระบวนการให้การปรึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ผู้ขอรับการปรึกษาได้รับประโยชน์

สูงสุดตามจุดมุ่งหมายสำคัญของการให้คำปรึกษา หรือให้สามารถบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเกิดขึ้นได้ กมล โพธิเย็น(Potiyen, 2021) ดังที่คุรุสภากำหนดเกณฑ์ของมาตรฐานการศึกษาในวุฒิปริญญาทางการศึกษาว่าต้องฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 210 ชั่วโมงต่อปี คุรุสภา (Kurasapa, 2015) อีกทั้งยังต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ อาทิ กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา งานประจำชั้น งานสัมพันธ์ชุมชน ฯลฯ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, 2021) อนึ่ง นักศึกษากลุ่มตัวอย่างกลับมีความต้องการพัฒนาความสามารถในการบอกผลทางบวกและทางลบของทางเลือกในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นความสามารถในด้านการคลี่คลายปัญหาน้อยที่สุด เนื่องจากสถาบันฝึกหัดครูต่างพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว ดังนั้นการสื่อสารเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนวัยรุ่น แม้จะเป็นความสามารถที่ควรมี แต่ตนเองนั้นก็มีความสามารถดังกล่าวอย่างเพียงพอแล้ว ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัย ศราวุฒิ สมัญญา และธิดารัตน์ ตันนิรัตร์ (Samanya & Tantirat, 2020) ที่ศึกษาพบว่านักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาสามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.25 **S.D.** = 0.70)

2. หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ในประการได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) แนวทางการวัดและประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนประเมินคุณภาพของหลักสูตรในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, **S.D.** = 0.44) รองลงมาคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.58, **S.D.** = 0.37) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีคุณภาพในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.53, **S.D.** = 0.45) สุดท้ายคือการวัดและประเมินผลมีคุณภาพในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31, **S.D.** = 0.20) โดยคุณภาพของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, **S.D.** = 0.59) อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นระบบ ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมาย กล่าวคือการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้มีความชัดเจนและหน่วยกิจกรรมถูกออกแบบให้ทุกองค์ประกอบย่อยสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด ซึ่งเป็นไปตามหลักการของหลักสูตรเน้นผลลัพธ์ที่ผู้วิจัยกำหนดแนวคิดพื้นฐานในการออกแบบหลักสูตร ได้แก่ 1) ความชัดเจนในผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ 2) การออกแบบย้อนกลับ 3) ความคาดหวังในระดับสูง และ 4) การขยายโอกาสการเรียนรู้ William G Spady และ Kit J Marshall (Spady & Marshall, 1991)ดังจะเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญทั้ง 4 ประการของหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดประเมินผลล้วนสะท้อนหลักการดังกล่าว ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีกระบวนการออกแบบโดยละเอียดและเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การสังเคราะห์หลักการร่วมกันระหว่างทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง จากนั้นจึงสังเคราะห์เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการและออกแบบเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่จำแนกเป็นความสามารถในด้านการเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษา ความสามารถในด้านการคลี่คลายปัญหา และความสามารถในด้านการยุติการให้คำปรึกษา ซึ่งครอบคลุมหลักการของแนวคิดทั้งหมดที่ผสมผสานและมีความชัดเจนตามหลักการของหลักสูตรเน้นผลลัพธ์ ทั้งนี้ (Spady & Marshall, 1991) กล่าวว่าความชัดเจนในผลลัพธ์การเรียนรู้จะช่วยสร้างความกระจ่างในการจัดการเรียนการสอนและทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อประเมินคุณภาพของจุดมุ่งหมายหลักสูตรจึงพบว่ามีคุณภาพในระดับมากที่สุด

2.2 เนื้อหาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของหลักสูตรออกแบบเป็น 3 หน่วยกิจกรรม ซึ่งแต่ละโมดูลประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ และการวัดประเมินผล ที่การออกแบบให้สอดคล้องกับแต่ละความสามารถในการให้คำปรึกษาที่กำหนดไว้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงเป็นไปตามแนวคิดหลักสูตรเน้นผลลัพธ์และสนองต่อหลักการของทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาและการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่บูรณาการไว้แล้วในเบื้องต้นด้วย สอดคล้องกับ (Spady & Marshall, 1991) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะต้องนำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการมาเป็นฐานในการออกแบบองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทั้งในภาพรวมและหน่วยย่อย การออกแบบหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนรู้ การกำหนดกลยุทธ์การเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

นอกจากนี้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยังถูกออกแบบให้มีการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยในห้องเรียนเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระเกี่ยวกับหลักการ เทคนิควิธี และทักษะต่าง ๆ ในการเปิดประเด็นเพื่อให้คำปรึกษา คลี่คลายปัญหา และยุติการให้คำปรึกษา ด้วยวิธีสอนที่หลากหลาย ขณะที่กิจกรรมนอกห้องเรียนเป็นการฝึกฝนและพัฒนาผู้เข้าฝึกอบรมด้วยวิธีการให้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการออกแบบตามหลักการความคาดหวังในระดับสูง กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเน้นผลลัพธ์เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถ ในบริบทการดำเนินชีวิตหรือการทำงานที่มีความซับซ้อนได้จริง (Spady & Marshall, 1991) ดังนั้นเมื่อประเมินคุณภาพของเนื้อหาและกิจกรรมหลักสูตรจึงพบว่ามีคุณภาพในระดับมากที่สุด

2.3 นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีบริบทการดำเนินชีวิตหรือการทำงานที่แตกต่างกัน ดังที่พบว่ากลุ่มอย่างฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพครูทั้งในโรงเรียนขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและโรงเรียนในเขตปริมณฑล ซึ่งการที่ผู้เรียนแต่ละคนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บริบทการเรียนรู้ของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ผู้สอนจำเป็นต้องชี้แนะและช่วยเหลือตามสภาวการณ์ของบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนในบทเรียนปัจจุบันก่อนเข้าสู่บทเรียนถัดไป การขยายโอกาสการเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความเหมาะสมกับตนเองได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอีกด้วย (Spady & Marshall, 1991) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงออกแบบการวัดประเมินผลให้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รับคำปรึกษา ผู้สังเกตการณ์ และผู้เข้าฝึกอบรมเองทำการวัดประเมินผลแต่ละหน่วยกิจกรรมเพื่อสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้ฝึกอบรมหรือผู้สอนสามารถวางแผน ชี้แนะ และช่วยเหลือผู้เข้าฝึกอบรมให้พร้อมต่อการเรียนรู้ในหน่วยกิจกรรมถัดไปได้

2.4 การออกแบบให้การวัดประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตหรือพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สังเกตการณ์ แม้จะออกแบบเกณฑ์การประเมินแบบรูบริคที่ชัดเจน แต่อาจจะมีอุปสรรคหรือข้อจำกัดอยู่บ้าง ดังที่ (Saengloetuthai, 2015) กล่าวว่าข้อจำกัดของการประเมินด้วยวิธีการสังเกตคือพฤติกรรมหลายอย่างสังเกตได้ยาก อาจต้องสังเกตหลายครั้ง ทำให้เสียเวลาสังเกตนาน และหากผู้สังเกตขาดความพร้อมและทักษะในการสังเกต จะทำให้มีความผิดพลาด หรือหากผู้สังเกตมีความลำเอียงหรืออคติต่อผู้ถูกสังเกตบางคน อาจจะทำให้เกิดบิดเบือน และถ้าผู้ถูกสังเกตรู้ตัวจะเกิดการระวังตัวและปิดบังพฤติกรรมที่แท้จริง ฉะนั้นเมื่อประเมินคุณภาพจึงพบว่าแม้แนวทางการวัดประเมินผลจะอยู่ในระดับมากแต่มีค่าคะแนนน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. หลักสูตรประกอบด้วย 3 หน่วยกิจกรรม แต่ละหน่วยจะมีการฝึกอบรม 2 วันแล้วเว้นระยะให้นำความรู้ไปฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา 2 สัปดาห์ เมื่อเสร็จสิ้นหน่วยกิจกรรมที่ 3 จึงดำเนินการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตรอีก 1 วัน รวมฝึกอบรม 7 วัน ครอบคลุมระยะเวลา 8 สัปดาห์ ทั้งนี้จัดกิจกรรมตามหลักสูตรต้องดำเนินการครบและเป็นไปตามลำดับหน่วยกิจกรรม ดังนั้นหากผู้สนใจนำหลักสูตรไปใช้จำเป็นต้องวางแผนระยะเวลาอย่างเหมาะสม

2. ผู้สนใจทำการวิจัยต่อไปควรทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาวัยรุ่นเพื่อให้สามารถออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะในการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยการนำไปทดลองใช้และวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมาย

References

Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2004). *Guidelines for the Implementation of Student Care and Support Systems in Educational Institutions.* Bangkok: Ministry of Education (In Thai).

Department of Mental Health. (1997). *Telephone Consultation Guide.* Nonthaburi Province: Ministry of Public Health (In Thai).

Department of Mental Health. (2020). *Annual Report of the Department of Mental Health, Fiscal Year 2018 .* Nonthaburi Province: Ministry of Public Health (In Thai).

Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University. (2021). *Manual of Practicum 3 (4-Year Curriculum).* Retrieved December 7, 2022, from https://edu.ssru.ac.th/useruploads/files/20210602/addd9250f6f0bbe48f918ff31cd2bfc7ef6f9cab.pdf (In Thai)

Kerdnaimongkol, U. (2016). The Effect of Training Program to Develop Skills in Assisting Students by Group Counseling of Secondary School Teachers. *Silpakorn Educational Research Journal, 8*(2), 36-48 (In Thai).

Khamphio, S., & Chaiyapan, G. (2010). Results of training package for developing on knowledge and counseling skills for counseling teachers in mathayomsuksa level of expansive opportunity schools. *KKU Research Journal (Graduate Studies), 10*(3), 127-134 (In Thai).

Kidyanyong, S. (2002). *Train the trainer* (2nd ed.). Bangkok: Multi Information Technology (In Thai).

Kurasapa. (2015). *Accreditation of Degrees and Certificates in Education for Professional Practices.* Bangkok: Office of the Committee for Promotion of the Benefits and Welfare of Teachers and Educational Personnel (In Thai).

Office of Basic Education Commission. (2016). *Consultation.* Bangkok: Ministry of Education (In Thai).

Office of the National Economic and Social Development Council. (2019). *Thai social situation in the first quarter of the year 2019*. Retrieved November 5, 2021, from

https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5492andfilename=socialoutlook_report (In Thai)

Potiyen, K. (2021). Counseling Psychology: The Important Instrument for Solving Student's Problem. *Journal of Education Silpakorn University, 19*(2), 11-27 (In Thai).

Saengloetuthai, J. (2015). Research Instrument. *Graduate Studies Journal, 12*(58), 13-24 (In Thai).

Samanya, S., & Tantirat, T. (2020). The Study of Life Skills and Teacher Profession of Pre-service Teacher: Case Study Bansomdejchaopraya Rajabhat University. *Journal of Educational Studies, 14*(2), 85-97 (In Thai).

Samitthikrai, C. (2013). *The Training of Personnel in the Organization* (8th ed.). Bangkok:: Chulalongkorn University (In Thai).

Somanandana, V. (2018). Basic Counseling Skills for Classroom Teacher. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science), 8*(2), 173-185 (In Thai).

Spady, W. G., & Marshall, K. J. (1991). *Beyond Traditional Outcome-Based Education*. Retrieved November 5, 2021, from http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ ed_lead/el_199110_spady.pdf

Srisa-ard, B. (2010). *Basic of Research* (8th ed.). Bangkok: Suwiriyasan (In Thai).

Thaiguidance. (2014). *School Guidance System.* Bangkok: Guidance Association of Thailand (In Thai).

UNICEF Thailand. (2020). *World Mental Health Day*. Retrieved November 5, 2021, from https://www.unicef.org/ thailand/th/stories/ (In Thai)

Wongwanich, S. (2019). *Need Assessment Research (4th ed).* Bangkok: Chulalongkorn University (In Thai).